

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

R ante I

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

de cœli possessione deicere conaretur, à Dionysio in leonem
transmutato interceptus est Horat. lib. 2. Carm. ad Bacchum:
Tu quam parentis regna per arduum Cohors gigantū scan-
deret impia, Rhœtum extorsisti leonis Vaguibus, horribiliq;
mala.

Rhocœum, pen. prod. *ῥοκῆς*, Promœtorium & oppidum
Troas, Ajacis sepulcro celebratū, quemadmodum Sigeum
sepulcro Achillis. Inde Rhœtium litus à Virgilio dicitur lib.
6. Aeneid.

Rhocæanī, Populi Scythici ultra Borybhenem, in extremis
Europæ finibus, quorum meminit Strabo. lib. 2, & Plin. lib. 4.
cap. 12.

Rhocæanā *ῥοκῆς*, Oxyrris filia, & uxor Alexandri Magni, que
is̄i jam vita functo posthumum peperit: de qua multa apud
Qu. Curtium & Arrianum.

Rhocæni *ῥοκῆς*, Populi Septentrionales, inter Borysthenem &
Tanáem amnes, camp. s̄ria incolentes. Strab. lib. 7.

Rhymis *ῥῆμις*, Myxis fluvius, iuxta Alaziam fluens, & per
Mýgdoniū campum in Rhýndacū influens. Vide Strab. lib. 12.

Rhymnici *ῥῆμις*, S. ythiz populi à Rhymno vicino amne,
ut quidam volunt, dicti. Meminit horum Plin. lib. 6. cap. 17.

Rhyteni *ῥῆτις*, Populi Galliz Aquitanicę (ut inquit Plinius)
contermini Narbonensī provincię de quibus Luca. lib. 1: Sol-
vuntur flavi longa statione Rhyteni. Vulgò *Rodes*.

Rhýndacū, pen. cor. *ῥῆνδᾶς*, Myxis fluvius in Tenno mō-
te nascens, & in Propontidem se exonerans: circa quē serpen-
tes in tantam magnitudinem adolescunt, ut in summo aere
volantes, solidas aves haustu devorent. Vide Plin. lib. 8. cap.
14. Hinc Rhindaciū, a. um, *ῥῆνδᾶς*.

Rhynthalciū, Vir fuit Thracius, ejus exemplo, teste Plutar-
cho in vita Romuli, Cęsar sæpè dicere cõsueverat: Amare qui-
dem se proditorem, sed proditores magnopere abhorere.

Rhynton *ῥῆντων*, Tarcentinus nugator viliissimus, in a. gendis
p̄cipue fabulis: à quo Rhyntonice fabulę dicte sunt. Ad
quem alludunt tam Varro quàm Columella, apud quos mō-
dò Mythos, modò Rhynton legitur.

Ricta, Vna ex insulis quę Hybernię adjacent, autore Ptolem.
lib. 2. cap. 2. P̄vio Ricta dicitur.

Rigicum, autore Ptolemæo. lib. 2. cap. 1. Atrebatum civitas.

Rip̄alra *ῥῆπᾶλρα*, Oppidum in Orientali parte Britanniz,
ut dicit Ptolemæo lib. 2. cap. 3.

Rip̄hæi, montes, vide supra, inter ea quę ab Rh. aspitato prin-
cipium sumunt.

Rip̄heus, Vide & RHIPHEVS.

Robigo, [Ger. Die *Ῥοβιγὴ* / *robbig* dicitur *robbig* für die *robbig*
die *robbig*.] Dea quædam apud Romanos, quę averrendę
rubiginis causa colebatur. Ovid. 4. Fast. Flamen in antiq; quę
lucum Robiginis ibat.

Robigus, pennit. prod. Deus, qui averrendę rubiginis cau-
sa colebatur: de quo vide plura paulò ante in dictione ROBI-
GALIA.

Romā, [*Ῥομα* Roma. Ger. Die *Ῥομα* Rom in Italia v̄sisten gang
gewattig in *Ῥομα* Pol. Rom.] Vrbis Italiae, regina urbiū, & totius
prop̄modò orbis olim caput: de cujus origine, & nomi-
nis ratione non satis convenit inter scriptores. Vulgatissima
tamen est opinio, à juventute Albana conditā fuisse, duobus
Romulo & Remo nepotibus Numitoris: atq; à Romuli nomi-
ne Romā fuisse appellatā, non autem Romulā, ne nominis
diminutio urbi majestati quippiā detraberet. Alii multis ante
Romulum seculis conditam volunt, primumq; Valentiam
appellatam: Romam autem dici cepisse post Evandri & Aene-
æ adventum, qui Latina voce in Græcā ejusdem significa-
tionis translata, *Ῥομα*, appellarunt. Sunt præterea qui existi-
ment Aeneæ neptem fuisse, & Aescanī filiam, nomine *Ῥομα*, à
cujus nomine ubi huic nomē fuerit impostum. Nec desunt,
qui Troja capta Achivos quosdam ea in loca venisse asserant,
quumq; in Palatino monte oppidum condidissent, à nobilibus
captivę nomine *Ῥομα* appellatę. Sunt & aliz non paucę hæc
de re scriptorum opiniones, quas hic brevitate causa omitti-
mus. Si quis tamen nosse cupiat, adeat Pompejum Festum, de
Antiqua vocum significat. lib. 16. Id certe constat; à tenuissi-
mis ortam fuisse principis: primumq; in Palatino monte con-
ditā fuisse: sep̄ usq; deinde pomeria ejus fuisse prolata. Scri-
bit enim Plin. lib. 3. cap. 5. Vespasiani temporibus ambitum
urbis fuisse XIIII CC. passuum: Vopiscus autem tradit, Au-
relium Imperatorem ambitum ejus ad triginta millia passuū
ampliasse. A Roma fit gentile Romanus, *Ῥομα* ut; Romani
rerum domini, apud Virg. 1. Aeneid.

Romā, Civium Romanorum tria genera fuisse vidēo, Senato-
res, equites, de plebe: qui tres ordines dicebantur, & ex dupli-
ci genere consistabant. patricio & plebejo: duplex enim est ci-
vium Romanorū divisio, quarum altera ad alteram nihil per-

tinet: prius hæc, vel patricii sunt cives Romani, vel plebei, po-
terior hæc, vel Senatores sunt cives Romani, vel equites, vel
de plebe, ita vel à genere, vel ab ordine distinguebantur: ci-
vis Romanus genere patricio natus: eques tamen ordinis,
si nondum in senatum lectus esset, dicitur: in senatore esse
factus, ordinis senatorii, quod si patricius non modò in sena-
tum allectus non esset, verum nec inter eques locum habe-
ret: quia scilicet equestris censu non esset hoc est, sestertiorum
quadringenta millia non possideret: (minus enim qui habe-
bat, eques esse non poterat: sed, ut Horatii verbis utat: plebe-
erat) aut quia, cum quadringenta millia possideret, annulo ta-
men auro & equo publico: non uteretur, quæ illi, equestris or-
dinis insignia, censor ob aliquod flagitium ademit: non de-
niq; quia neq; majores ejus, neq; pater, neq; ipse, quum quē-
dringenta millia, eoque amplius haberet, de equestris dignitate
laborasset, equestrisq; ordinis in dicitur, annulum scilicet au-
reum, & equum publicum, neq; in solertia à duce, neq; domi-
à censoribus, tūm censeretur, postulasset: quod tamen vix est
ut credi possit: quis enim contemnit honoris gratiam, cum
ab infimo ordine plebejo ad equestrē possit ascendere, aut
ab equestri ad senatorium, recuset: si quis igitur patricia ge-
ntis neq; senator esset, neq; eques, is patricius quidem & erat,
& dicebatur, idem tamen de plebe & erat, & dicebatur, quan-
do quidem, civis Romanus quicumq; erat, is de tribus ordini-
bus unum haberet, senatorium, aut equestrē, aut plebejum,
nec esse erat: senator non ex: ergo eques; aut de plebe neq; sen-
ator neq; eques: ergo de plebe: ordo enim præterea nullus
supereat: at quadringenta millia, qui equestris census, aut
ocingenta millia, qui senatorii, possidet: sequitur ergo, ut
eques ob quadringenta millia sim, aut senator ob ocingenta
millia factum: census enim dat, non ut eques aut senator
necessariò sit, sed ut esse possit: neq; propter opus honoratur,
sed ob inopiam negatur: turpe enim, & indecorum, sena-
tor egens, malisq; res non omnino malis mentibus quando-
que persuaderi inopia. Erant ergo patriciorum tria genera. pa-
triciis senatores, patricii equestris ordinis, patricii de plebe.
Sed oritur consideratio. Civis Romanus, ex equite senator fa-
ctus amittitne ordinis equestris insignia, annulum aureum, &
equum? minime: census enim dignitate, tantum abest ut de
priori jure quequā amittat, ut etiam aliquid præterea con-
sequatur, præter annulum, & equum, quæ equum erit,
habebant Senatores tunicam purpuream: ut ab equestri ordi-
ne aliqua omnino specie distinguerentur, sicuti equestris or-
do à plebe annulo auro, & equo distinguebatur. Ex nostris
observationibus. Duos populos feminatum gentium Ro-
manarum fuisse reperio, Aborigines, & Trojanos, qui unique
ab Aenea, ut Livius, & Dionysius tradunt, communē nomen
Latini sunt appellati. Aborigines autem, qui ante adventum
Aeneæ, Latium, regente Latino, tenebant, donec Dionysius
ex Græcis in Italiam venientibus esse constat. Græcos ta-
tem hos nominat, Oenotrum ex Arcadia, Pelasgos ex Thes-
salia, Evandriū item ex Arcadia, Herculeum ex Peloponneso pro-
fectum, atque etiam idem scribunt, Romulum, superante La-
tinorum, Albanorumq; multitudine, urbem in Palatio condi-
disse, quæ cum ita sint, jam id dubium esse non potest, quin ad
hos populos alii etiam plurimi accesserint, qui Romanam ur-
bem gentibus repleverint: siquidem accepimus, Romulum
Cæmentes, Antemnates, Camerinos, Veientes, Fidenates,
quos bello devicerat: Sabinos verò etiā quibusdē equo Marte
pugnauerat, in societatem novę urbis vocasse, quin etiā mul-
tas Etruscorū urbes se ad eum recepisse, initio à Medullis fa-
cto, traditum est. Hoc autem Romuli institutum reliqui deinceps
reges studiosissimè sibi conservandū esse duxerunt, ut
finitimas civitates aut vi, aut benevolentia sibi adingerent, Ro-
mamq; transferrent: itaq; Tullus Hostilius, eversa Alba, fami-
lias ejus urbis Romam traduxit, Ancus Lucromonem Etruscorū
in senatū ascivit, Priscus Ser. Tullium Corniculanium sibi etiā
generum adjunxit, idem post quosq; factum est, liberata regio
dominata Reipubl. neq; enim unquam desitum est, civitatem
victis populis, & gentibus dari, Italiamq; ipsam municipis de-
vinci, quousq; bello Marlico universa ferè civitate donata
est. Ex libro Caroli Sigonii de nominibus Romanorum.

Romanus, a. um, possessiv. ut, Arces Romanæ, apud Virg. 1.
Georg.

Romanensis, qua voce proprie significatur is qui alibi ortus,
Romæ versatur: unde etiam Cato de Re rustica, Romanen-
sem saltem appellat, non Romæ factum, sed qui Romæ ven-
debat.

Romanicus, a. um, adjectivum, *Ῥομα*, de nominativum à
Roma deductum: ut, Aratra Romanica: id est, Romæ facta.
Cato capite 135: Aratra in terram validam Romanica bona
erunt, in terram pullam Campanica, juga Romanica optima
erunt.

Romanā, porta, In infimo clivo Victoriz fuit, à Romulo
primam